

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tema 1.1: Kreativnost, inovacije i međusektorske saradnje.

Intelektualna svojina.

Prof. dr Ira Prodanov
UNS, Srbija

Podrška Evropske komisije za izradu ove publikacije ne predstavlja potvrdu sadržaja koji odražava stavove samo autora, a Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

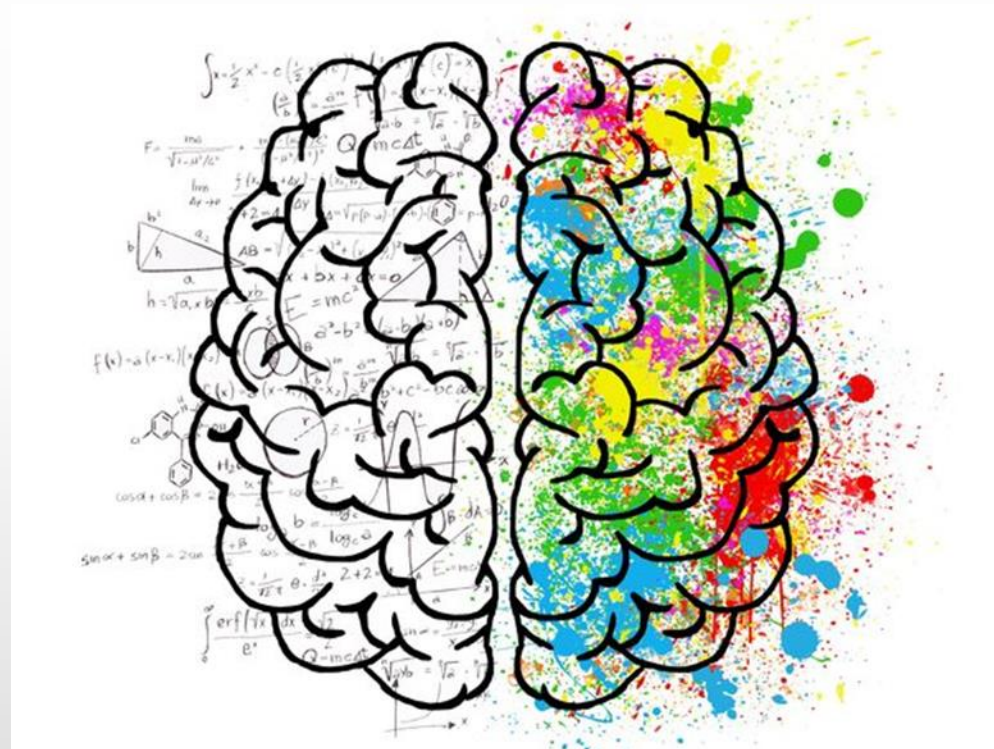
Projekti: kome i zbog čega?

- Projekti se sprovode u različitim oblastima nauke i umetnosti u cilju dobijanja novog rezultata koji podstiču razvoj i napredovanje oblasti u kojoj se sprovode
- Projekti u oblasti umetnosti menjaju kulturu i društvo i danas pored toga što treba da izazovu „bezinteresno dopadanje“ (E. Kant), gotovo po pravilu imaju angažovanu ulogu u društvu – skreću pažnju na aktuelne probleme u društvu i na moguća rešenja
- U odnosu na to da li je projekat vezan za jednu umetnost (likovnu, dramsku ili muzičku) određuje se stepen njegove autohtonosti ili interdisciplinarnosti
- Što je projekat više interdisciplinarnan zahteva specifičniji tim **kreativnih** saradnika koji će svoje ideje realizovati i pokazati svoj potencijal za **inovacije!**

Kreativnost vs inovacije

Reči koje često upotrebljavamo zajedno, koje su veoma srodne
i povezane, ali ipak znače različito!

Kreativnost vs inovacije

Kreativnost	Inovacija
<p>Ideje</p> <p>Rešavanje problema</p> <p>Genijalnost</p> <p>Maštanje</p> <p>Kreativni procesi</p> <p>Brainstorming</p> <p>Misli</p>	<p>Vrednost</p> <p>Upotreba</p> <p>Proces</p> <p>Proizvodnja</p> <p>Implementacija</p> <p>Akcija</p> <p>Merljivost</p> <p>Novo</p>

Kakav projekt želim?
Kakav tim mi je potreban?

Kako napraviti bakinu pitu od jabuka 😊?

- Obezbediti kuhinju za realizaciju pečenja
  - Obezbediti tepsiju
  - Nabaviti jabuke, brašno, ulje, prašak za pecivo, šećer, posude, rende
  - Izmesiti testo (Ko će? 😊)
  - Izrendati jabuke (Ko će? 😊)
  - Obezbediti pećnicu
  - Obezbediti novac za struju
  - Naći pravi recept
  - Odvojiti dovoljnu količinu vremena
  - Krpa da se ne opečeš kad serviraš!
  - Znati kad je kraj!
- (Zašto baš bakinu pitu 😊)

Bakina pita = umetniški projekt

- Predvideti dovoljan „dubok budžet“
- Predvideti moguća iskliznuća iz plana
- Proveriti reference onih koji prave projekt
- Pratiti svaki korak i njegovu realizaciju

Kakvi su projekti danas aktuelni?

- Obično kraćeg trajanja (sic!)
- Efektni
- Neobični
- Kontekstualni (tematski, koji uključuju više umetničkih oblasti, privlače više publike)
- Sa snažnom angažovanom porukom

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kako utvrditi šta i ko nam je potreban za projekat?

- Razraditi projekat u fazama da bi se dobila slika njegove složenosti
- Obavezno postaviti vođe onih „delova“ projekata koji mogu neko vreme raditi samostalno
  - Uvek biti spreman na promenu!

Kreiranje timova

- Kreiranje timova zavisi od složenosti projekta
- Ne mora svaki tim da se sastoji iz stručnjaka koji se poznaju
- Ako se želi postići inovativnost, obavezno uključiti priznate stručnjake koji nisu dotle radili zajedno (brainstorming...)
- Projekti iz interdisciplinarnih oblasti zahtevaju brojne stručnjake različitih profila

Co-funded by the
Erasmus+ Program
of the European Union

FENICE
INTERDISCIPLINARY
EDUCATION

U zavisnosti od toga kakav odjek u javnosti
očekuješ od projekta, biraš tim i način
saradnje u njemu!

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Primer iz prakse: izvođenje opere Aida u produkciji SNP na Petrovaradinskoj tvrđavi

Zadatak 1: popiši, prema tvom mišljenja, firme tj. preduzeća koja su morala biti uključena u organizaciju izvođenja ove opere na otvorenom

Zadatak 2: popiši šta je sve bilo potrebno da bi se organizovalo smeštanje publika (audience management)

Zadatak 3: popiši moguće opasnosti po izvođače i publiku na ovom eventu!

Primeri iz prakse – festival NEO i koncert pijaniste Mišela Dalbertoa u Sr. Karlovcima

- <https://www.facebook.com/festneo/videos/1127438257752058/>

Zadatak 1: napravi listu članova tima po vrsti posla (stejdž-menadžer, majstor svetla, majstor tona...?) koji je potreban za realizaciju klavirskog resitala na otvorenom

Zadatak 2: napravi listu mogućih problema (ometača) pri realizaciji ovog koncerta!

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Primer iz prakse: skulptura *Alison Laper trudna* (Alison Lapper Pregnant) na Trafalgar skveru u Londonu, rad Marka Kvina (Marc Quinn)

Zadatak 1: Šta umetnik i njegov tim koji je organizovao ovu „izložbu“ poručuju! Navedi moguće poruke!

Primer iz prakse: delatnost Katalin Ladik, multimedijalne umetnice

- <https://www.youtube.com/watch?v=6kMuaajpjm8>

Zadatak 1: kako organizovati
performans?

Zadatak 2: Analizirati delatnost
Katalin Ladik, njenu angažovanost,
posebno u polju emancipacije žena u
bivšoj Jugoslaviji?

Katalin Ladik, izložba „Patrijarhat u
jugoslovenskom društvu i umetnosti“

Komunikacijske veštine u timu i van njega

- Obavezno utvrditi pravila komunikacije na početku (email komunikacija, komunikacija uživo)
- Utvrditi načine komunikacije preko društvenih mreža, korišćenje mobilnih telefona itd.
- Nastojati da se uključi jednak broj ženskih i muških osoba
- Nastojati da stil oblačenja u toku saradnje na projektu bude takav da nikog ne ugrožava niti etiketira
- U toku realizacije projekta voditi računa da se ne diskriminiše nijedna uzrasna dob, osobe sa posebnim potrebama, da se – osim ako to nije cilj Projekta – ne prozivaju i ne provociraju politički ili verski pogledi učesnika ili publike

Odnos prema publici

- Napraviti jasan plan aktivnosti za privlačenje publike
- Definirati prioritete!
- „Targetiranje“: da li dati prioritet onima koji su najbrojnija publika, finansijski najstabilnija, najaktivnija? Da li su više zainteresovane žene, muškarci, deca (primer sa J. Adamov)?
- Razmisliti koji su kratkoročni i dugoročni ciljevi „osvajanja“ publike za određeni projekat?
- Plan pomaže da se lociraju resursi za osmišljene aktivnosti
- Primer: „Nomusiranje“ (pozitivni i negativni aspekti)

Imajte na umu...

- Svaki projekat je korak u nove projekte!
- Pazi da isplaniraš do najmanjih detalja!
- Iskoristi sve raspoložive resurse!
- Greške i propusti se dešavaju!
- Svaka improvizacija je odlična, ali samo ako je dobro uvežbana

Literatura:

1. Cropley, D. H., Kaufman, J. C., & Cropley, A. (2011). Measuring creativity for innovation management. *Journal of Technology Management and Innovation*, 6(3), 13-30.
<http://dx.doi.org/10.4067/S0718-27242011000300002>
2. Carey, Brainard. 2011. *Making in the Art World – New Approaches to Galleries, Shows and Raising Money*, New York: Allworth Press.
3. Dionne, S. D. (2008). Social influence, creativity and innovation: boundaries, brackets and non-linearity. In M. D. Mumford, S. T. Hunter, & K. E. Bedell-Avers (Eds.), *Multi-Level issues in creativity and innovation: Research in multi-level issues* (pp.63-73). Amsterdam: JAI Press.
4. Dragičević Šešić, Milena, Dragojević, Sanjin. 2005. *Menadžment u umetnosti u turbulentnim okolnostim*. Beograd: Clio.
5. Small, Christopher. 1998. *Musicking. The Meaning of Performing and Listening*. Hanover: Kindle.
6. Van Maanen, Hans. 2009. *How To Study Art Words: On the Societal Functioning of Aesthetic Values*. Amsterdam: Amsterdam Univ. Press.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FENICE: Fostering Entrepreneurship and Innovation in Cultural and Creative Industries through Interdisciplinary Education is co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union.

The project is an initiative of 5 academic and research institutions:

www.fenice-project.eu

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.